

EL MOVIMENT GAI TORNA A BELLUGAR-SE; ÉS L'HORA DE VIURE TRANQUILS/TRANQUIL·LES

Viure sota sospita

Després d'uns anys d'aparent desmobilització, els gais tornen a posar-se en marxa. Campanyes com «Estima com vulguis», «Vota Rosa» o «¡Bota Wojtyla!», la més recent, donen la mesura d'una nova estratègia, més directa i personalitzada, cap a la millora de la qualitat de vida de la seva gent.

Fúlvia Nicolàs

«**B**ota Wojtyla! Si fas declaració de la renda, ni un duro pel Vaticà!». Aquesta és la consigna de l'última campanya de la Coordinadora d'Iniciatives Gais, tancada ja —i amb un ressò considerable— la de «Vota Rosa», amb què aconsellaren a la població gai de Catalunya que votés els partits d'esquerra, més compromesos amb les seves reivindicacions.

Amb més de 50.000 fulls informatius, cartells i tríptics, els organitzadors del «¡Bota Wojtyla!» volen recordar als homosexuals —compten que a Catalunya n'hi ha uns 600.000, públics o no— les reiterades declaracions del Papa i l'església catòlica contra l'homosexualitat, i proposen que en la declaració de la renda s'especifiqui que el 0,5239 per cent de la quota a pagar no es dediqui al sustent de l'església catòlica sinó a altres finalitats socials, en concret a la lluita contra la SIDA.

Com ha passat abans amb altres campanyes, la Coordinadora d'Iniciatives Gais pensa obtenir per aquesta el suport de diversos partits de l'esquerra, sindicats i organitzacions feministes, pacifistes i ecologistes que ja havien signat les convocatòries de, per exemple, l'«Estima com vulguis». L'«Estima...» —una campanya en favor del sexe segur— el mateix «Vota Rosa» o les protestes contra l'entrada de la policia en una sauna de Barcelona, entre d'altres mogudes, han mantingut el moviment gai de constant actualitat durant els últims mesos.

El moviment es belluga

¿Es mou més que mai el moviment gai? «Jo no ho diria així», respon Jordi

«Continua sent més fàcil obtenir sexe ràpid que viure unes relacions de parella clares i estables».

Petit, dirigent històric de les organitzacions gais catalanes i actual portaveu de la Coordinadora. «Després dels primers anys de la transició, en què vam dur a terme una forta lluita antirepressiva, ha vingut una etapa de gran desmobilització... Potser l'estem superant, però actuant d'una altra manera. Amb un discurs més despolititzat, més a l'abast de tothom, orientat a aconseguir una millora de la nostra qualitat de vida, més personalitzada i humana».

Després de l'amnistia que els comportà l'arribada de la democràcia, amb una desculpabilització de les relacions homosexuals, no hi ha hagut una *reinscripció* que situés els gais en un lloc definit, considera Petit. «El problema és esbrinar quin és el nostre lloc en aquesta societat i en la seva escala de valors, que ens fa fora; ara mateix continua sent més fàcil per als gais obtenir sexe ràpid i anònim que viure unes relacions

de parella clares i estables, a la llum del dia».

¿Quines són les principals reivindicacions dels col·lectius gais que funcionen avui a Catalunya? La creació d'una llei antidiscriminàtoria, el reconeixement dels drets de les parelles de fet —herències, pensions, assegurances, declaració conjunta de la renda, etc.— i la inclusió de l'homosexualitat en els programes d'educació sexual a l'ensenyament són les més importants, afegides a d'altres com la lluita contra

la SIDA o la desaparició de les fitxes policials dels homosexuals detinguts durant la dictadura per la ja derogada Llei de Perillositat Social.

Col·lectius, casals i saunes

Mentre la Coordinadora d'Iniciatives munta grans campanyes de conscienciació, animades amb festes i proclames lúdiques, Gais per la Salut, que en forma part, es dedica a informar i prevenir sobre la SIDA; el Front d'Alliberament Gai de Catalunya té actituds i objectius més polítics i ideològics; Gais Cristians de Catalunya enfronta la qüestió des d'una perspectiva de fe, l'Institut Lambda es dedica a l'estudi i la investigació i el Motor Sport Club, el primer club *leather* de Catalunya, és més aviat d'anar per feina.

N'hi ha una pila, de col·lectius en

Saunes (a l'esquerra, un cartell anunciador), discoteques i bars d'ambient són ara per ara el primer lloc de trobada dels homes gai.

marxa. Un altre, bastant recent, és la Comissió Pro-Casal, de la qual és portaveu Armand de Fluvià. Aquesta comissió, molt activa, treballa per aconseguir un local a Barcelona on la gent gai pugui reunir-se, més enllà dels locals d'ambient dirigits sobretot al *llogue*, dur a terme activitats creatives i de temps lliure i constituir, en definitiva, «un lloc de trobada que permeti formes de relació més comunicatives i personals», expliquen.

Ara per ara, el principal lloc de trobada dels homes gais són encara les saunes, discoteques i bars d'ambient. Es calcula que al voltant de la meitat de la població homosexual masculina els freqüenta, cosa que fa d'aquests indrets el nus bàsic de connexió entre la comunitat gai. «És fonamental, per

Encara hi ha classes (sexuals)

Suposem que vostè és un ciutadà/ciutadana major d'edat, que paga els seus impostos i està en ple ús de les seves facultats físiques i mentals. Suposem que a l'hora d'anar al llit s'estima més fer-ho amb algú del seu mateix sexe: és gai. ¿En què tocarà això la resta de la seva vida quotidiana? A continuació, uns quants exemples encara vigents de discriminació.

Una de cara i dos de perfil: Encara continuen en mans de la policia espanyola les fitxes dels homosexuals detinguts durant la dictadura en aplicació de la Llei de Perillositat Social, ja derogada.

¡Compte amb les mans! Segueixen donant-se casos com el dels dos nois detinguts quan passejaven abraçats per la Via Latetana o les dones detingudes a Madrid per besar-se al carrer. No solen tenir transcendència, però suposa passar una mala estona.

Muts i a la feina: Casos freqüents d'acomiadament d'homosexuals a la feina, emparats en excuses legals. Se'n denuncien pocs, perquè no tothom vol significar-se com a gai obrint un procés per discriminació. Hi ha empreses i cossos de seguretat que pregunten les preferències sexuals dels aspirants a una feina, i d'altres que consignen la dada en les seves fitxes internes.

L'honor (?) militar: Continua vigent dins el Codi de Justícia Militar una norma ambigua que puneix les «pràctiques sexuals atemptatòries contra l'honor militar» amb penes de fins a sis mesos de presó. Pobre de l'homosexual declarat en el servei militar: novatades i bromes li poden fer la vida impossible. Transvestits, millor abstenir-se.

Negretes i cursiva: Alguna premsa sensacionalista publica encara sovint textos ofensius. S'han denunciat i obert processos per titulars com «Así matan los homosexuales», i són freqüents els judicis de valor, extrapolacions i injúries.

Ni bodes, ni batejos ni herències: parelles en quarantena: Ni la llei ni la pràctica judicial reconeixen els drets de les parelles homosexuals. No hi pot haver matrimoni, ni declaració conjunta de la renda, ni eximent en cas de judici de testimoniar contra la parella, ni dret a mantenir el lloguer del pis en cas de defunció del membre que sigui titular, ni dret a incloure la parella en la seguretat social, ni dret a heretar sense testament, ni a cobrar assegurances de vida no especificades o pensions de viudeta... És dubtós que les parelles de lesbianes pugui accedir a la fecundació in-vitro, i l'adopció legal és quasi impossible. □

Primavera

NOVETATS en LLIBRES

<p>edicions 62 s/a</p> <p>UN CAMI AMB EVA (Temps Obert, 1) Manuel de Pedrolo El Cangur, 108. 272 pàgs. Daniel Bastida, un escriptor que ha trencat amb una certa tradició de benpensants literaris, s'allibera dels convencionalismes familiars.</p>	<p> Editorial Laia</p> <p>COBRA VERDE Werner Herzog Col·lecció El Mirall i el Temps, 112 pàgs. Klaus Kinski és cobra verde, el senyor dels esclaus, l'home que va comandar un exèrcit d'amazones.</p>
<p>Edicions BROMERA</p> <p>L'ESCARABAT D'OR Edgar Allan Poe Col·lecció A la lluna de València, 6 Un estrany escarabat i un mapa amb un misteriós missatge en clau. Un dels millors relats de Poe.</p>	<p>EDITORIAL EMPÚRIES</p> <p>LA MEVA FAMÍLIA I ALTRES ANIMALS Gerald Durrell Col·lecció Narrativa/Empúries. Una obra mestra d'humor, alegria i poesia, un llibre de llició, que irradia felicitat.</p>
<p> GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>ELS DIES TRANQUILS Andreu Vidal Col·lecció Gregal Poesia, 16</p>	<p> LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>LES ALES ROGES Miquel Rayó i Ferrer Col·lecció Els Grumets de la Galera. Premi Josep-M. Folch i Torres 1987. Presentació: Xavier Pastor, president de Greenpeace, Espanya. Il·lustracions d'Ismael Balanyà.</p>
<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>UN PALAU D'HIVERN Joan Calduch i Gaspar Jaen Col·lecció La Unitat, 127. A mitjan camí entre la literatura i la urbanística, aquest llibre és una brillant recreació dels mites de la ciutat.</p>	<p> curial</p> <p>ELS MARGES 38 Revista de llengua i literatura Dirigida per Joaquim Molas</p>
<p> Edicions Proa</p> <p>POESIES Ramon Llull Biblioteca universitària 8 Edició a cura de Josep Romeu i Figueres. 128 pàgs., 1.800 ptes.</p>	<p> Edicions del bullent</p> <p>LA GOLA DEL LLOP Josep Ll. Seguí Ferran Torrent 4a. edició Col·lecció 13/19</p>

exemple, el paper de saunes i bars en la difusió d'informació sobre la SIDA i com prevenir-la», explica Petit. «Aquí són moltes les saunes que distribueixen adhesius, tríptics i fullets sobre prevenció de la SIDA i sexe segur, les que fan córrer el nostre periòdic, *Barcelona gai*, i les que anuncien les nostres activitats i campanyes».

«Sexe segur», l'encant de l'imperdible

«Aquest local recomana sexe segur», diu un cartell penjat a l'entrada d'un d'aquests establiments. Un ros imponent, tombat en calçotets sobre el llit, hi anuncia quines són les activitats de risc que cal evitar: penetració anal sense preservatiu, sexe oral amb ejaculació, bes negre... «Es tracta que la gent s'adoni d'una vegada que també es pot fer sexe gratificant sense exposar-se al risc de contagi», explica un militant de la Coordinadora. A ells els hi va el negoci, de fet. «Si ara mateix s'obligués a tancar els locals de trobada dels gais, cosa que volen fer en alguns països, com Anglaterra, no tan sols no s'ajudaria a disminuir el risc de contagi de la SIDA sinó que augmentaria, perquè es trencaria la comunicació i les xarxes d'informació, cadascú aniria pel seu compte».

La SIDA, efectivament, ha suposat més que un gran sotrac per a la comunitat homosexual masculina, «tot i que aquí no ha afectat encara amb la intensitat d'altres llocs, cosa que fa que la prevenció no sigui del tot satisfactòria». L'imperdible, símbol del sexe segur, penja ja a moltes solapes d'homes gais, com explica la revista mensual *Barcelona Gai* editada per la Coordinadora. «Si veieu un home amb l'imperdible a la solapa, podeu acostar-vos-hi sense por; sabreu que és una persona que vigila per ell i els altres i que coneixerà la manera de disfrutar i fer disfrutar sense risc», aconsella un reportatge.

A França o als Estats Units funcionen ja, com informa *Barcelona Gai*, els «Jack-Off Clubs», locals on es practica la masturbació pública en grup o en solitari com alternativa a d'altres tipus de relació *arriscada*. No hi ha notícia que en funcionin a Catalunya, encara, però ja s'exhibeix en molts bars i saunes un vídeo porno americà, fet per la fundació anti-SIDA de San Francisco, en què totes les escenes són de «sexe segur», i sembla que alguna gent de la Coordinadora n'està elaborant un altre aquí. Segurament comptarà amb ajut econòmic institucional, com *Bar-*

celona Gai, que rep aportacions del Departament de Sanitat de la Generalitat i de l'Institut Municipal de Salut. «Les institucions saben que aquesta és una bona manera d'arribar a la gent i difondre informació i prevenció, tot i que no sembli massa ortodox...», diu Petit. La revista, de gran format i excel·lent presentació, conté manifestos i reportatges, informacions sobre el moviment gai arreu, entrevistes —Fernando Savater o Jimmi Sommerville, cantant de The Communards— i reportatges, a més d'una secció de contactes i abundants anuncis, sobretot de locals gais, que ajuden a sostenir-la.

Sauna Termas, suar sota sospita

Tot i que les institucions donen el seu suport a revistes i vídeos, si cal, i que

DOMÈNEC UMBERT

Remigi Fabra i Jordi Petit.

els polítics s'han escarrassat per quedar bé amb els gais durant la campanya «Vota Rosa» —el convergent Jaume Camps va arribar a dir-los que en les llistes del seu partit hi havia homosexuals en llocs destacats... sense precisar quins, és clar— encara passen coses que fan sentir la incòmoda sensació que ser gai, avui, suposa viure sota sospita. «Vagin sortint i identificant-se; ¡és la policia!». Ja van dues vegades en menys de dos mesos que els clients de la sauna Termas, una de les més cèntriques i conegudes de Barcelona, han hagut de tapar-se a cuita-corrents amb

la tovallola, buscar el DNI i mostrar-lo, tremolosos i suats, als agents policials. El 24 de març va ser la policia estatal la que regirà el local, inspeccionarà tots els permisos i identificarà un per un els vuitanta gais presents, prenent nota de les seves dades. «Ha estat una errada irrepetible», s'excusaria després el mateix cap superior de Policia, Enrique de Federico, davant els emprenyats representants dels col·lectius homosexuals.

El 17 de maig, però, va ser la guàrdia urbana la que irrompé a la mateixa sauna, disposada a inspeccionar pam a pam les seves instal·lacions a la recerca d'alguna irregularitat. No n'hi trobaren cap, però també van acabar identificant —sense prendre nota— tots els clients presents.

Donar la cara

Els homosexuals, sobretot els més madurs o vells, són presa fàcil de coaccions i xantatges, un tipus de delinqüència específica que s'empara en el secret i la clandestinitat en què molts d'ells han de viure les seves relacions.

Delictes com els repetits assalts en els urinaris de la plaça de Catalunya —«o em portes diners, o aniré a explicar a la teva família que m'has fet proposicions»— no arriben quasi mai a denunciar-se, per por que es faci pública l'homosexualitat de l'assaltat. En altres ciutats, com Nova York, San Francisco o Amsterdam, hi ha grups especials de la policia, formats per agents gais que coneixen bé l'ambient, destinats a protegir els homosexuals d'aquest tipus de delinqüència. Aquí sembla molt lluny encara aquesta possibilitat, malgrat que ja hi ha alguns cossos policials, com els Mossos, que reben una preparació específica sobre l'homosexualitat durant l'etapa d'estudi, i la policia espanyola aconsella denunciar immediatament qualsevol extorsió i es compromet a mantenir la discreció i el secret del denunciador. «Però el temor a la policia no és tan fàcil de vèncer, quan durant tants anys has estat perseguit com a criminal només perquè t'agrada la gent del teu mateix sexe», dubta un home madur, «no sé si gosaria fer-ho».

Si s'aplica la norma del deu per cent d'homosexuals actius en les societats occidentals, l'habitual en els estudis més seriosos, al Principat de Catalunya hi viuen uns 600.000 homes i dones gais, la immensa majoria dels quals mantenen en el secret i la clandestinitat les seves inclinacions sexuals. La

El paper dels clubs en la difusió d'informació sobre la SIDA és fonamental.

suma dels vinculats per militància o simpatia als adversos col·lectius organitzats no arriba al miler, els militants actius no passen del centenar i entre aquests, els disposats a donar la cara davant els mitjans de comunicació poden ser una dotzena, quasi sempre els mateixos. «Tot i que les coses estan canviant, i que han disminuït molt entre els joves les actituds de total clandestinitat, com el matrimoni-tapadora, el cert és que la major part dels gais viuen amagats, cosa que s'ha accentuat aquests darrers anys amb la psicosi de la SIDA, que pot ser un factor favorable a la discriminació», explica Jordi Petit, que assegura no haver tingut problemes en l'àmbit laboral i social per fer pública la seva homosexualitat.

Per al portaveu de la Coordinadora, malgrat tot, hi ha dades que indiquen que l'Estat espanyol, i sobretot els Països Catalans, són dels més tolerants d'Europa amb la gent gai, «potser quasi tant com Holanda o els països escandinaus». En una enquesta recent feta per l'Associació Pro-Drets Humans de Madrid, el 61 per cent dels consultats considerava que l'homosexualitat és una pràctica sexual més, si bé tan sols un 40 per cent admetria tenir un idil·li homosexual... i és simptomàtic que la pel·lícula més votada pels oients de Ràdio Nacional com la millor de l'any passat sigui una història d'amor entre homes, molt explícita: *La ley del deseo*, de Pedro Almodóvar. □